

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 4 (76)

Львів, 15-го лютого 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 2. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1:80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Вже присилайте передплату!

Члени Аматорського Гуртка при читальні „Просвіта“ у Військ. коло Залуза, по виставі, в середині: Впр. о. канонік Петро Андрейчик, місц. український душпастир.

Українські справи в польськ. парламентах.

(З промови посла Зиновія Пеленського й посла Володим. Целевича).

Жахлива нужда села.

Принявся фальшивий погляд серед загалу, що суспільна опіка належить виключно для міст. Село, то бідне виголоджене село, має бути здане на власні сили. Ним ніхто немає піклуватися. Пересічний рільник на українських землях заробляє дежно 50 до 60 гр., а лише в жнива чи сінокоші, через короткий час заробляє 1 зол. чи трошки більше. Ми знаємо про минулорічні події в рудецькому повіті, які так трагічно закінчилися, бо смертю, а тепер в добавку і судовими присудами. Це все повинно звернути увагу, що

спекторати праці, котрих число, як знаємо, в цьому році збільшено, зайнялися рільними і лісовими робітниками, бож дотеперішні голодні заробітки чи то в грошах, чи збірці на вижин на 26 сніп, це трагедія. Це причина, яка мусить довести безземельне і малоземельне сільське населення до розпучливих кроків. Справа рільних і лісових робітників на наших теренах — це загально пекуча справа.

Як маються українські шкільні справи.

Дня 22. січня ц. р. обговорювано на комісії бюджет Міністерства О.

світи. Підчас дебати пос. Целевич ствердив, що нормалізація заломлюється передовсім на шкільному відтинку. З цілої низки узагальнених вимог, які поставила українська сторона, сповнено тільки одну, а саме прийнято 100 учителів на посади. Зате в шкільництві й надалі неупорядкована справа термінології; українські школи в Галичині далі називають „руськими“. Напр. лемківський буквар є справжньою провокацією української нації. Він написаний для нікого незрозумілою мішаниною різних мов. На одній сторінці букваря знаходиться 100 помилок. Не наступила й досі зміна кресового закону Грабського, який, як звісно, майже цілковито зліквідував у Галичині україн. шкільництво. Пригнітаюча більшість поляків, які вчать у Галичині, цілковито не розуміє української мови. Львівська шкільна Кураторія ставить крайню вороже до справи українського шкільництва. Шкільна влада з розмислом не установляє по школах катехитів греко-кат. віроісповідання. Змушують щораз частіше україн. діти до польської молитви. Довелося занотувати кількадесять випадків тяжкого побиття, а навіть і смерті, української дівчорі учителями. Не краще представляється також політика цього міністерства на відтинку високих шкіл.

ПОДУМАЙТЕ

скільки грошей Ви заощадили дійсно, а скільки моглиб, були заощадити. Застановіться над тією важною для Вас справою і постановіть скласти відтепер постійно хочби й найменші суми на вкладкову книжечку

КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20,

Львівський часопис „Наш Лемко“
№ 1723 ДНІСТЕРКА

№ 11

„Просвіта“, чи москвофільське общество Качковського на Лемківщині.

(ПРОТИВЕНСТВА МІЖ НИМИ НА РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНИМ, НАЦІОНАЛЬНИМ І КУЛЬТУРНО-ОСВІТНИМ ПОЛІ).

Наші українські Лемки горнуть-ся й повинні горнутися до „Просвіти“, та за те не люблять і не хотять читалень т. зв. общества Качковського. І чинять це слушно і справедливо — і то так з релігійно-моральних, як і національних, як теж і культурно-освітніх оглядів! Чому?

По перше тому, що „Просвіта“ ставиться прихильно й позитивно до католицької Церкви й релігії. На це „Просвіта“ дала багато доказів. І так, коли з нагоди своїх рокових зїздів, отворення своїх домівок уряджує вона національно-релігійні торжества, то до звершення дотичних, релігійних відправ і обрядів просить вона завсіди українських греко-католицьких священиків. Відтак „Просвіта“ шанує й поважає теж католицькі Духовні Власти, а навіть свої домівки, як прим. в Новім Санчі, відступає вона — на случай потреби — стало на відправу гр.-кат. Богослужень.

Тимчасом москвофільське общество Качковського та підчинені йому читальні відносяться ворожо до греко-католицької Церкви й релігії, а зате ставляться прихильно до православної церкви, та до російського православ'я. Російську схизму всюди, а на Лемківщині зокрема, попирає общество Качковського своїми виданнями, книжками, календарями, запрошуванням схизматичьких духовників на свої торжества, зичливим віддаванням своїх домівок на схизматичькі часовні й Богослуження, схизматичькою агітацією своїх членів, їхніми брутальними нападами на катол. Єрархію і т. п. Поза тим у читальнях Качковського гуртуються у нас зправила ріжні, комунізуючі, розкладові елементи по наших лемківських парохіях, прим. у Злоцькім, в Тилявій, Мисцовій. З цієї причини Лемко, котрий цінить греко-католицьку віру і здорову моральність своїх батьків, відвертається від шкідливого впливу читалень Качковського, а спішить до своєї української „Просвіти“, та до її релігійно-будуючих, морально виховуючих читалень.

Дальше!... „Просвіта“ — згідно з історичною й етнографічною дійсністю — вчить своїх членів, отже і Лемків, що вони належать до великого, українського народу, котрий вони повинні любити, його історичною бувальщиною дорожити, та щиро й позитивно для нього працю-

вати. Натомість общество Качковського та його читальні голосять і ширять історичний, та народописний фалш і неправду про мниму нашу приналежність до московського народу, а нашої землі до московських, національних волостей. А тимчасом наш нарід не лише своєю історією, своїми національними прикметами й життям, не лише своїми словами, але теж і своїми, живими, безсмертними чинами засвідчив, що він є окремим, від московського відрубним, українським народом, котрого членами є також і Лемки, та до котрого національно належить також і Лемківщина. Цю реальну, історичну правду щораз ясніше пізнають, та щораз глибше розуміють УСІ НАШІ СВДОМІ ЛЕМКИ, КОТРІ ТАК ТВЕРДЯТЬ І ЦЕ ПРИЗНАЮТЬ, ЩО ЛЕМКО НІКОЛИ НЕ БУВ, НЕ Є, АНІ НЕ БУДЕ МОСКАЛЕМ, АЛЕ Є ПОВСЯКЧАСНО УКРАЇНЦЕМ. Відси то свідомі Лемки люблять свою рідну, українську, національну Матір — „Просвіту“, а з неохотою й відразою відвертаються від москвофільського общества Качковського. ВОНИ ТЕЖ ДОБРЕ ЗНАЮТЬ, ЩО ЦЕ ОСТАННЕ — ТО ВЛАСТИВО МОСКОВСЬКА ЕКСПОЗИТУРА, СТВОРЕНА ДЛЯ РОЗБИВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ТА ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАЛАМУЧЕННЯ НАШОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ, ЗОКРЕМА НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕМКІВЩИНИ.

Вкінці „Просвіта“ дає також правдиву освіту й культуру своїм членам. Вона видає для них поучаючі книжки, календарі, брошури, оповідання і т. д. Вона плекає народню мову, береже її красу й чистоту, чуває й сторожить над її постійним поступом і розвитком. У тих місцевостях, де чинні читальні „Просвіти“, шириться здорова, національна свідомість, освіта й культура. — Затє якжеж інакше є там, де існували, чи існують читальні Качковського. Там замість дійсної, правдивої освіти — темнота, замість любови до свого народу — несвідомість, посів братньої ненависти й баламутства, замість плекання свого рідного правопису й мови — постійний і впертий наворот до пережитків перестарілої й замерлої вже етимології, замість ширення здорових, повчаючих ви-

давництв — кормлення своїх членів одноразовим р.чно й нецікавим календарем, або якимсь іншим, марним виданням, обчисленням на безглузду, партійну капіталізацію нещасного Талергофу, та на юдження й підбурювання своїх несвідомих читачів проти Українців, і т. д.

Задля цього це нежиттєздатне общество Качковського в прилюдній опінії вс'х свідомих Лемків цілковито занепало й скрахувало, та — разом з цілим, москвофільським рухом на Лемківщині, та з його місцевим, духовним центром — знайшлося на справдішнім, духовім „устрою“, відокремлене від духового й культурного життя й національних аспірацій наших Лемків. Одначе недалеко вже той час, коли то цей рух — враз зі згаланим обществом, та зі своїм цьогочасним, лемківським осередком — шезнуть теж із свого питомого „устрою“, а на Лемківщині останеться по них отверте й свободне поле до ширення здорової і творчої, української, національної думки, освіти, науки й культури!... Клим Бескидський.

НОВА ХВИЛЯ ТЯГАРІВ НА СВЯЩЕНИКІВ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Пишуть нам: Суспільна Обезпечальня в Новому Санчі вимірила в грудні м. р. великі обезпеченеві складки священикам без огляду на те, чи дотичний священик займає робітників, чи ні. За основу виміру складок взяла Обезпечальня кількість поля, а не взяла під увагу, що поле в горах не приносить майже ніякого пожитку і лежить облогом. Складки вимірила Обезпечальня від 1934. р. так, що деякі священики мають платити по 200—250 зол. Далі, хоч не минув ще речинець відклику, Обезпечальня вислала вже свого урядовця до священиків, щоб провірив усе на місці. Цей урядник дуже здивувався, що деякі священики сидять на парохії лише як адміністратори від кількох місяців і тому неслушно мали би платити за своїх попередників, не раз уже померших, по кількасот золотих. Не диво, що всі адміністратори відмовляються платити ці величезні суми. Одначе на думку цього урядовця священики - адміністратори „повинні білі отшимаць спадек по пошедніках“ і тому, мовляв, мають платити за своїх попередників. Чи це не дивогляд?

Прихід і розхід лемківського газди.

Як повязати кінці та де наші білянси?

Ріжні часописи приносять нам багато вісток про зброєння держав, їхне матеріальне, військове піше, воздушне й морське забезпечування на випадок війни. З ріжних би-казів, статистик, білянсів — хоч може й не все точних, довідуємося скільки котра держава видає на о-світу, скільки на кримінали, скільки має — очевидно — зареєстрованих безробітних та скільки може бути таких, що їх ніхто не реєструє — прим. наша сільська безробітня мо-лодь. У таких рахункових зістав-леннях записана теж скількість ви-датків на військо, літаки, панцирні авта, военні кораблі, армати, ско-ростріли, кріси, кулі, бомби, гра-нати.

Всюди, де лиш повернеш свої о-чі, бюджети, білянси, статистики, кожний калькулює, якби то якнай-довше передержатися.

Але це для нас покищо не дуже цікаве — ми з цього не будемо си-ті, ані приодіти. Натомісць для нас вартісне, як то наш господар на клаптику каменистого, гірського поля дає собі раду разом зо своєю ріднею.

Переведемо наш господарський білянс:

Припустім, що газда дістає у спадку по своїому батькові 14 мор-гів поля, оціненого на 6.000 зл. Ха-та і стодола на 1.500 зл. Два вози (тяжчий і легкий) — 80 зл. Госпо-дарські знаряди (двое саней, плуг, борони, пила, сокири, ланцюги, мо-тики, вили, лопати, та ще деякі старі „грати“ — 100 зл. Дві корови, ялівка, кінь — 470 зл. Отже ціле майно представляє вартість (рухо-ме й нерухоме) около 8 тисяч і 150 злотих.

Зате, при записі батько наложив на свого сина (зятя) обовязок: 1) доховати себе й маму до смерти, 2) трьом братам сплат по 1.000 зл., і по 1 корові, двом сестрам по 1.500 зл. і по 1 корові, та (деколи) 1 сі-яння, 3) очевидно, кожному з них справили весілля. Отжеж сплат ви-несе 6.000 зл. Пять коров і сіяння — 800 зл. Скромне весілля (без па-люнки) для 3 братів і 2 сестер ра-зом 1.200 зл. Зальоти, поправини і т. д. — 150 зл. Разом видатки — 8.150 зл. Певно, що ці видатки бу-дуть відповідно менші або більші в залежності до маєткової спромож-ности окремого газди.

Але ходім дальше. До того го-ловного розрахунку добавимо ще додаткові приходи і розходи. При-

буток у родині шестеро бахурів, христини кожного, найменше по 25 зл. винесе разом 150 зл. Помре батько чи ненька, похорони скромні (без років) за два: 30 зл. Похорон-ня гостина (оскупно) 100 зл. При-напідні видатки 30 зл. Разом перші видатки 310 зл. Лікування родичів не числимо, бо припускаємо, що во-ни здорові.

По черзі переведемо річний бі-лянс лемківського газди.

На „одідичене поле висіває газ-да 8 кірців вівса (3 і пів сотнара — 1 по 18 зл.) — якщо купувати б — 63 зл.; 6 чвертей ячменю (півто-ра сотнара 1 по 20 зл.) загальної вартости 30 зл.; 6 сотн. бараболь (1 сотн. по 7 зл.) — 42 зл.; 20 лі-трів конюшини (по 80 гр.) — 16 зл. Обірник не числимо, зате за 5 сотн. „зужлі“ по 12.50 зл. — 62.50 зл.; орка (засів, борона) за 14 днів по 4 зл. за один день — 56 зл. Об-рібка бараболь, карпелів, капусти аж до викопання (50 днів) трьох наемників лише по 1 зл. — 150 зл. Сінокоси, жнива (21 днів по 4 лю-дей за 1.50 зл.) буде разом 126 зл. Привіз не рахуємо, бо кінь свій, за-те молочення збіжжя — 40 зл. Це дає в сумі річно 585.50 зл. Отже це був вклад у поле. Тепер погляньмо, який з того дохід. Припустім, що був добрий рік, поле було добре прогноєне й оброблене, тоді збір вівса подвоїться: 16 кірців (7 сотн. по 18 зл.) — 126 зл. Збір ячменю потроїться та дає 18 чвертей (4 і пів сотн. по 20 зл.) — 70 зл.; бара-боль зібрано 60 сотн. (1 сотнар по 6 зл.) винесе разом 360 зл.; збір ко-нюшини 12 сотн. (по 8 зл.) 96 зл.; сіна 2 сотнарі по 9 зл. — 18 зл.; карпелі, буряки, капуста — 50 зл. Солому не рахуємо, бо стайняний гній ми не вчисляли.

Отже газда збере разом за 720 зл. Порівняймо тепер видаток на засіви, працю, збір з доходом, то виходить, що газда припрацював о-кругло 134.50 зл.

Але не забуваймо, що можуть бути ще такі доходи: За молоко, (діти його не їдять) річно було би 120 зл.; за 2 телятка по 8 зл. — 16 зл.; за масло (не вільно їсти!) — 12 зл.; за яйця (а де корм курей?) — 20 зл.; за годованого підсвинка

ЗАКЛАДАЙТЕ КРУЖКИ І ФІЛІЇ „ВІД-РОДЖЕННЯ“! РОЗГОРТАЙТЕ ПРОТИ-АЛЬКОГОЛЬНУ ТА ПРОТИНИКОТИННУ БОРОТЬБУ! ТВЕРЕЗІСТЬ — ЦЕ НАЦІ-ОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО У-КРАЇНЦЯ!

річно 100 зл. Отже додаткові дохо-ди за рік: 402.50 зл. Надвижку збіжжя й бараболь треба спожити, а решту залишити на засів.

Вкінці спишемо річні розходи.

1. **Податки** (грунтовий, вирів-навчий, доходовий, маєтковий) — 32 зл. Примусова асекурація річно — 3.50 зл. 2. **Церковні видатки:** на дяка — 1.80 зл., на світло, коляду, дзвонаря — 3.30 зл. 3. **Громадські видатки:** на варту — 1.50 зл., 3 дні шарварків, або грішми — 6.00 зл. 4. **Шкільні видатки:** польсько-лемков-ське підручники, шкільні прибори для одної дитини річно 7 зл., опал, дрова (доставка) до школи — 7 зл. 5. **Господарські видатки:** направа возів, плуга, борон, мотик, ланцю-гів річно разом — 24.50 зл.; від бу-гая (2 корови) — 2 зл.; направа ха-ти й будинків 20 зл. 6. **Одежа** для цілої рідні річно 150 зл. 7. **Інші ви-датки:** псу на „менталь“ — 3 зл.; таблицю до воза і коня — 0.70 зл. 8. **Непотрібні видатки:** за прасівку, паперці, драмки — 60 зл. (хлопчи-ська теж „файчать!!). Пропив річ-но при ріжних нагодах: кермаш, м'ясниці, пуцання, музики, та другі „юказії“ — 80 зл. 9. **Надзвичайні видатки:** брак таблички при возі, коні; неприписова їзда, сварні, про-цеси за „образу гонору“, суди, „га-дукати“, але це не рахуємо; при-пустім, що такого не буде! 10. **Ко-нечні видатки:** закупно поживи, пе-редновок (мука, тиндириця, пенца-ки, жито, кукевча дитині) — 80 зл. Видаток на сіль річно — 5.75 зл. Нафта й сірники річно — 15.10 зл. **Річні розходи (конечні) разом: 501.15 зл.** У доході було 402.50 зл. — менше розхід 501.15 зл. буде не-добір на 98.65 зл. Отже велике го-сподарське манко і шестеро баху-рів (вічно голодних!).

Зазначаємо, що це білянс за-можнішого газди. Білянс соток та-ких наших газдів, які мають 1, 2 морги, або зовсім не мають поля, — а таких — як звїзд на небі! — ро-биться одним словом: біда, нужда, голод, недоля!!!

Самозрозуміле, що між білянсами багатших господарів будуть ріж-ниці, бо роки не однакові, раз кра-ще поле зародить, другим разом „дойджик“ замочить, але зате до-ходи у всіх будуть однакові: чоти-ри великі зера. З того бачимо, що конечно треба переходити на годі-вельну господарку та захоплювати у свої руки всі галузі домашнього й позахатнього промислу. Тут наші білянси.

Свій Евчин.

Українці за Сяном памятають про Рідну Школу.

Всякі змагання ворогів українського народу відокремити лемків від українців і з лемків створити окремих „нарид“ — натрапляють на рішучий спротив самих лемків, які не тільки почуваються українцями, але й при кожній нагоді засвідчують це ділом. Одним з чергових таких доказів є коляда на Рідну Школу. Цей гарний стародавній звичай використовують лемківські колядники не на власну кишеню, тільки на дорогу всім нам всенародню установу Рідну Школу. Ось приклад: У маленькому лемківському селі Вої коло Володзі березівського повіту, де нема ні одного інтелігента, зібралися: Володимир Кошик, Осип Дутко, Михайло Венгрин і Осип Сорочка, пішли з колядою і зібрали 13 зл. 55 сот. та післали ті гроші до Головної Управи Р. Ш. у Львові. Велика дяка лемківським колядникам і всім лемківським жертводавцям. Ця коляда Рідній Школі тим дорожча, бо це наглядний доказ їхнього кровного единства з усіма українцями.

Другий приклад: Громадяни села Чорна Вода, біля Коростенка над Дунайцем, зложили з нагоди хо-

дження священика зі свяченою водою 8 злотих на Рідну Школу. Добровільні датки склали громадяни: Василь Хромчак 1 зл., Андрій Радик 1 зл., Павло Шимчак 1 зл., Марія Вислоцька 1 зл., Кость Масляк 1 зл., і громадяни села Явіроч: Іван Оприсак 1 зл., Н. Н. 2 зл.

У Шклярах, коло Риманова-Живця (сяніського повіту) громадяни Семан Стець, Осип Югас, Микола Стець, Петро Котис, Теодор-Петрончак та інші заклали на Рідну Школу 17.39 зол. Гроші вислали впродовж до Українського Педагог. Т-ва у Львові. Це дає найкращий доказ, що наші брати за Сяном не якісь москалі, лише свідомі й характерні Українці.

Також свідомі громадяни села Велика Ростока, коло Криниць зложили на дар Рідній Школі 10 зл. Врешті свідомо молодь у Злочькім зложила 8 зл. як святочний дар Р. Ш. через адм. „Н. Л.“

З цих прикладів бачимо, що наші Брати в Карпатах памятають про Рідну Школу й це дає незбитий доказ, що Лемківщина невідривна частина великого Українського Народу.

Документ часу.

(Чи співання гімну-молитви „Боже Великий...“ це провокація?!).

В дні 20. грудня 1936 р. в неділю, українсько-католицькі вірні в Боську заспівали у своїй церкві пісню Богослуження український гімн-молитву: „Боже Великий...“ Цьому старався перешкодити один з місцевих москвофілів нарочним співанням церковної пісні: „О хто, хто Николая любить...“, однак тому, що ніхто за ним не потягав, перестав співати. В зв'язку з тим Впр. о. декан Михайло Величко парох в Боську, отримав на днях з Риманова-Живця письмо такого змісту:

„Ординаріятъ
Апостольской Администраціи
Лемковщини
в Римановѣ-Здрою
ч. 27.

До
Всечесного Отца
Михаила Величко

в Боську.

Дойшло до вѣдомости Ординаріятъ, що въ мѣсцевой церквѣ по Службѣ Божой майже каждой недѣлѣ и свята мѣсцевий дяк и хоръ

підъ проводомъ и при всѣвучасти о. Николая Головача спѣває гимнъ „Боже Великий“.

Дня 19. 12. 1936 въ свято св. О. Николая часть вѣрнихъ спѣвала „Боже Великий“, а часть спровокована и виведена зо рѣвноваги зачала спѣвати „О кто, кто Николая любить“. Въ церквѣ повстало замѣшанье.

Поручается донести сюда, чи наведені факти мають мѣсце въ церквѣ, а головно фактъ дня 19. 12. 1936. и чи о. Головачъ бере участь въ хорѣ?

В случаю запереченя повисшихъ фактовъ буде заряджено слѣдство.

Отъ Ординаріятъ Апост. Администраціи — Римановъ-Здрой.

дня 16. сѣчня 1937.
о. Медвецкій“.

З повишого письма довідуємося, що співання апробованого церковними властями гімну-молитви „Боже Воликий...“ це провокація та що воно виводить з рівноваги москвофілів, а передусім самого о. Медвецького і його „коханых“ дощадників. За цей „небувалий зло-

чин“ вірних заповідатесья слѣдство, розуміється проти обох українських католических священиків в Боську, яких очікують за це церковні кари. Добре довідатися про це і заповідати собі такі річі.

Поінформований.

„Руки нечестиві“.

Українські священики на Лемківщині старалися й стараються жити в згоді й в християнській любові зі своїми „собратами“ — москвофілами. Такі самі мирні, широкосердечні й братні відносини старався теж заховати Впр. о. Декан Михайло Величко, парох в Боську, з теперішнім т. зв. „Коронним Дзеканом Лемківщини“. Об'явом цього християнського, правдиво-товариського відношення було теж між іншим помештування цього останнього овочами зі саду в Боську, з чого ніхто не робив предмету якогось купна, або продажі.

Однак відносини змінилися під тим оглядом від хвилі, коли високо над Дошном зависла уроена, деканатська величина й корона, та від коли Босько стало чомусь сіяло в очах для „Коронного Дзекана Лемківщини“. В зв'язку з тим Впр. о. Декан Величко дістає на днях з загниваного „оншоду“ поштовий переназ на 4 зол. з допискою на відтинку такого змісту:

„Даровыхъ яблокъ не принимаю зъ нечестивыхъ Вашихъ рукъ — тож послаю за нихъ 4 зол.“

Значить — на галку оншодянского „достоиника“ — український душпастир в Боську, для того лише, що він ширий й патріотичний Українець, має „руки нечестиві“, з яких „Його Високости“ з Оншоду „не годиться“ буцім-то нічого даром приймати. А що прочі українські священики на Лемківщині нічим не різняться від свого співтовариша в Боську, хіба тільки своєю особовістю, отже в очах згаданого „достоиника“, вони теж мають руки „нечестиві“.

На це відповімо так: Якби це прилюдно на відтинку переказу написав якийсь вуличник то ми це назвали би ординарним хамством. А що це злівав світло, отже відповідної назви для означення цього „культурного“ виступу відомого москвофіла, нехай собі сам український читач відшукає!

Клим Тарасівський.

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА“ В КІНІ.

Українське фільмове виробництво в Америці артиста Василя Авраменка випрацювало першу українську звукову фільму „Наталка Полтавка“, яку вже висвітлюють з великим успіхом в американських кінах.

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНА“, з
оротової підмінки кави „ПРАЖИТЬ“
і солодової кави „ЛУНА“, виробів
Української Кооп. фабрики
„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV., вул. Церковна 2.

Прилюдний запит до п. Міністра Освіти.

Чи вчителька, яка не вміє ні словечка по українськи, може вчити українських дітей? — Чи можна заборонювати дітям говорити „Слава Ісусу Христу“?

Діло“ в 20 ч. поміщує:

„Дня 20. січня ц. р. призначив інспектор з Нового Санча на місце вчительки, яка відійшла на емеритуру, нову вчительку до Одноклясової школи в Лелюхові, де викладовою мовою навчання є мова українська. Ця нова вчителька не знає зовсім ні в слові ні в письмі нашої мови і володіє виключно польською мовою та знає ще французьку і німецьку мову. Слід зазначити, що в школі крім одної дитини зовсім нема дітей рим.-кат. обряду, бо діти прикордонної сторожі користають з поїзду і ходять до школи в Мушині. Нова вчителька звернулася до інспектора, щоб на її місце дав когось іншого, бо вона не знає мови місцевого населення. Але від інспектора дістала таку відповідь: „Niech się pani napisze w 24 godz.“ В селі загальне невдоволення, бо й так в останніх часах учили мало нашої мови, а тепер зовсім не будуть.

Одночасно інспектор видав обіжник, яким змінив дотеперішній,

плян науки у школі в Лелюхові. Текст цього обіжника такий:

Inspektorat Szkolny w Nowym Sączu. Dnia 12. grudnia 1936. Nr. 100/I W związku z zapytaniem, jak należy rozumieć tygodniowy plan godzin dla szkół na Łemkowszczyźnie, wyjaśniam: 1) Pierwszy składnik oznacza naukę głośną, drugi składnik cichą; 2) Dla klasy I. wyznaczono razem na naukę języka pol. i ruskiego ($\frac{8}{2} + \frac{3}{2}$) godzin tygodniowo, czyli 4 godziny nauki głośnej i 3 godziny nauki cichej. Z tego należy przeznaczyć 2 godz. ($\frac{1}{2}$) nauki głośnej i 3 godziny nauki cichej na język ruski.

Дотепер у Лелюхові вчили виключно мови української в першій класі. Але навіть на основі цього нового пляну інспектора треба би вчити 5 год. руської чи пак „лемківської“ мови тижнево. Якже може вчити цієї мови призначена ним вчителька, що не знає ні „бе“ ні „ме“ по українськи і навіть не розуміє людей, коли вони говорять до неї?! Першою лекцією нової вчительки було змушування наших

дітей говорити: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“, замість „Слава Ісусу Христу“; тих, що не вміють говорити, залишає вчителька по школі.

Тому ми, батьки наших дітей, звертаємося зі запитом до П. Міністра Освіти, на якій основі позбавляють наших дітей права учитись рідної української мови і на якій основі вимагає нова вчителька поздоровлення, що противиться нашому обряду і викликає загальне невдоволення в селі?!

Слід теж додати, що в найближчим селі Дубнім контрактова вчителька від довшого часу є на відпустці і село зітхає за не дуже ще давніми часами, коли то вчив дяк, який не знав ніяких відпусток, коли не було ніяких шкільних бюджетів і діти вміли читати й писати. Тепер по шістьох роках або й більше ходження до школи діти зовсім не вміють читати. Вже другий місяць у цім селі нема ніякого учителя. Ось таке діється у нас на Лемківщині саме тоді, коли багато українських учителів і учительок гірко бідує без праці. Тому може Пан Міністер вгляне в цю справу і видасть відповідні доручення краківській шкільній кураторії.

Андрій Дудяк, Михайло Гащак, Петро Чудак, Дмитро Ревіляк.“

Як Гантошко найшов свого приятеля.

Юж ся добре змеркало, але Гантошко іщи лазив по стайні, то по оборі; все щось гам шпиртов.

Заспокоївши худібку, позаперав двері, отупив околотом соломи, жиби так до стайні не притягало. Сніг валив вонучамі, що сьвіта не було видно. Обтер ноги зо сьнігу о порог. — сплюнув і пішов до халуни. Тільки жи отворив двері, а дим гвалів до сінний, як з якого котла; то Гануська підпалувала в кухні й забила на віченьки висунути бляшку й такої біди ся нарбило. Гантошко на то не зважав, бо він в тім димі іщи в старій халупі перебив свої літа й юж го так не гризли в очи. До того юж бив призвичаений. Алі дітиска нияк не могли витримати, мусіла Гануська аж на-ростіджай двері вотворити, й ледво за якої пів години дим розийшовся. Алі зато в халупі зимно як у псярні. Гантошко зняв біти і виліз постогнуючи на пец.

— Гануськ!

— Може маеш з лижку борщу тепло-го? Троха бим зів, бо ня аж диргавиця хапає, так ем змерз.

— Та е, алі ши зимний. Почкай троха, най го пригрію.

І Гануська зачала підкладувати сухі скіпкі, жиби ліше горіло.

— Вам, діти зварию на вечерю — знайте — з білої мукі стеранкі й нись юж будемо мати чим заляти, бо є молоко. Пай-за ся вотильла.

Дітиска з радости не могли сі ради дати, так ся тишили, яка то нись буде фай-на вечера.

— Біла стеранка з молоком.

Незадовго на столі стояла велька миса зі стеранком, а пара вонусилася аж під повалу.

— Мі, стара там дай восібни, бо мі ся нехци злизати з того пец, там ем сі файні крижі розігрів.

Гануська наляла повний ренделюк і подала газді на пец. Діти пообсідали наоколо стіл. За хвилю тільки було чути, як всі голосно сербали горячу страву. По вечері всі повлазили на пец; незасьвічували лампи, бо пощо надармо псути кафіну, як ся нич не робит.

— Ані ник не прийде, ані нич; ані де вийти. Сідь, тай сідь, як в тім криміналі. Аж ся чоловікові нагвирило — повідат Гантошко — сербаючи остатні кроплі молока.

— Давно, як сі чоловік припомяне, прялі, скублі піря, сходилися сусіди до сусідів, хлопці до дівчат. Сьміхи, крикі. Газди радилься, оповідали сі о своїй біді: ходили разом на торг, разом до церкви.

— Было якусь мило жити. Якась била згада між тим народом — а тепер?!

Вражда тай вражда! Ані де вийти, ані з ким ся порадити, ані нич. Кождий тобі неприятьель, кождий на чоловіка залий — важивісь в лисці води втопити. Кождий собі самелюбом.

— Добрі то повідат Васько: — Найлібшим моім приятелем і сусідом є газета „Наш Лемко“.

— Тому ми тиж — стара — мусимо ту газету мати.

— Та я бим тиж хтіла — повідат Гануська — алі, що з того. Хто гін так далеко поїде до того Львова по ту газету? Немаємо ані доброго коня, а на колюю нас не стати.

— Та де то так — стара — де? Пошо гам їхати? — засьмоввся старий Гантошко. — О, знаеш, Васько має такий рицепіс; там на ням напишиши, сила грошей ся посилає і сі підйиши Гантошко Карбун з Дубрівки. Несеся на почту й там ся пустить. За кілька днів юж в нас газета.

— Колі так, то всьой едной. Пішлемо готи три злоти й будемо видіти, що з того буде.

На другий день, зараз дідня Гантошко став, зібрався, виньов зі скрині 3 злоти, завязав мічно в хустку й пішов до Васька. Васько іщи спав. Барз ся втішнв, що Гантошко став у ряд передплатників найлібшої газдівської газети. Написали рицепіс і Васько зараз по сьніданню віднюс го на почту до Сянока.

За тиждень приносить поліція „Нашого Лемка“.

— Немаєте людонькі — поняття, яка била втіха в Гантошківій хижі.

— До пізної ночі читав Гантошко газету і толкував Ганусьці. Ба, і не міг начудуватися: що то ся в тім сьвіті робит. А він нич не знав.. Допіро „Наш Лемко“ відкрив му вочи.

Михайло Зошак.

Замітка: Цей гарно й талановито написаний начерк зо сільського життя, радо поміщуємо ще й тому, що в цьому оповіданні вірно передано говір підсяницьких українських сіл. Так говорять у Черчежі, Заболотях, Дубрівці, і т. д. Такі короткі оповідання, писані місцевим лемківським говором, мають науково-дослідне значіння. Наші українські вчені не мусять їхати аж на міся, лише з таких начерків мають змогу просліджувати багатство нашої української мови.

НОВИНКИ.

— **Жидівська практика.** В містечку Дуклі мав жид Мендель Фінглінг свою пекарню. До цієї пекарні прийшов на практику молодець з села Зиндранова Гриць Пилип, син Михайла. Нічо впрочім дивного, бо він хотів навчитися випікати хліб. Вміжчасі Мендель перенісся аж до Горлиць, бо в Дуклі гарячо було йому сидіти, стільки людей понатагав. І тут Грицьцуньо практикував упродовж 22 місяців. Треба ще додати, що жид вимовив собі у батька Гриця „лем“ 100 доларів за науку сина. Врешті жид побив свого практиканта і прогнав. Справа опинилася в суді. Щойно суд виказав, що Мендель взагалі не мав права приймати учнів на практику і покарав жида 2 тижнями арешту при звороті коштів. З того бачимо, що кожна умову треба робити на письмі та запам'ятати собі, що за умову, зокрема за науку, не треба при ремеслі платити. Але треба зате читати часописи, тоді жиди не будуть використовувати несвідомих Гриців. Врешті перед вступленням до терміну годиться написати до нашої Редакції за інформаціями, тоді ми точно пояснимо, що та як поступати.

— **Скажений пес** покусав у селі Борпнім к. Горлиць 3 людей. Також у Шимбарку вештався скажений пес і покусав 6 осіб. При таких нещастях слід повідомити найближчий постерунок поліції, або староство, а покусані повинні негайно поїхати до Кракова до Загальної Лічниці й то на кошт громади.

— **Конекради при чеському кордоні.** Злі часи і скрута докучають людям. Тож деякі темняки у прикордонних селах пускаються на темні стежки, крадуть, що під руку попаде та „шварцують“ до Словаччини. Недавно в Зиндрановій якись рабусі хотіли вкрати коня в господаря Мацка. Але замість кращого молодого коня вивели зо стайні старого коня, що йому теля відгризло хвіст. Коня залишили, бо його кожний міг би пізнати.

— **Горлорізи.** У Долинах біля Горлиць у часі забави побився парубчак. Жертва ножівників Василя і Й. Возняка — Лукашів Йосиф помер у шпиталі в Горлицях. Коливи, нещасні жертви темноти й москоського дурману, візьметесь до культурної праці та замість ножа чи зуба від борони візьмете до рук книжку?

— **Покарало його за те, що минає свою кооперативу.** Газда М. Го-

рошак з Пантною поїхав до Горлиць по муку на „бобальки“. В дорозі до хати хтось украв йому з воза 20 кг. муки. Горошак зле зробив, що минав свою кооперативу, але ще гірше — злодій, бо він кинув погане світло на село Пантну, де дотепер нікому нічого не пропадало.

— **Безбожник чи легкодух темняк?** У парохіяльній церкві в Ліщинах двох лицемірів (назвиська не подаємо, бо віримо, що вони більше так погано не будуть поводитися!) вчинили між вірними з Куньковою й Білянки бучу, бо хотіли видістатися в часі відправи надвір (люди кажуть — на дзигаря або на шпацір) і стали розпихати людей та погрозувати ножем. Слушно каже наш дописувач: Памятай, осле один з другим, щоб тебе кара Божа не стрінула за збещення святого Дому. Пригадай собі, що сталося з Содомою й Гоморою — тоді відхочеться тобі й панська краватка і дзигарі!! Щоб цього більше не було!

— **Большевики торгують небіщиками.** Важною є позиція в совітському білянці товарової виміни зі Зл. Державами це експорт людських кістяків. Торік большевики вивезли до Зл. Держав 6.000 кістяків, по ціні 100 до 120 доларів. Центральне виробництво того експортного товару знаходиться в Ленінграді, куди „сирівець“ приходять у величезній кількості із Соловецьких островів та совітських в'язниць. Свою безконкуренційність у ділянці доставки кістяків большевики зачинають теж використовувати і в останньому часі піднесли ціни на цей „товар“.

— **Жахлива повінь в Америці.** Води ріки Огайо з допливами піднеслися наслідком зливних дощів у деяких сторонах на 18 метрів і залляли великі простори в стейтах: Пенсільвенія, Вірджинія, Огайо, Меріленд, Кентекі, Індіана, Іллінойс, Тенісі, Арканзас і Місурі. Стокількадесять родин знаходиться без даху над головою. Найбільше потерпіли міста Сінсінаті і Люїсвіль. Половина останнього міста знаходиться під водою. В Пітсбурзі заляло цілу торговельну дільницю, в Портсмесі 43 тисячі мешканців відризала вода. Влада переводить евакуацію цього міста. В ратунковій акції бере участь військо. До стейтів, навіщених катастрофою повені, вирушили сотки самоходів, моторових лодок і потягів з харчами і теплою одіжю, одначе мороз і сніговія утруднюють рятункову акцію. Побоюються пошести тифу. Вода в ріці Огайо підноситься дальше.

— **Чудотворний чернець.** Як повідомляє канадійська преса, в Монреалі помер у віці 91 літ чернець о. Андрій, відомий з багатьох чудесних оздоровлень. Приходили до нього тисячі побожних з Канади і Зл. Держав. Із датків цих людей він зібрав 5 мільйонів доларів і за ті гроші побудував „базиліку св. Йосифа“, одну з найвеличавіших церков у Монреалі. В його похороні взяло участь коло 600 тисяч осіб.

— **Вже вийшло з друку** перше число „НАША БАТЬКІВЩИНА“, краєзнавчо-туристичний місячник, орган Т-ва „Плай“, в якому знаходяться статті найвизначніших українських дослідників різних діялянок краєзнавства та мандрівництва. Цей багато ілюстрований журнал, що пропагує пізнання Рідного Краю й ширить любов до нього, повинен матися в кожній українській хаті чи читальні. Один зшиток (24 ст. на ілюстраційнім папері й у мистецькій обгортці) коштує 75 сотиків, — у передплаті: річно 5 зол., піврічно 3.50 зол. Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, вул. Чарнецького ч. 26. — Ступінь розвитку краєзнавства це найкраще мірило культури народу.

— **Крадежі й крадежі.** На Різдва, як усі домашні Василя Біндарівського в Полянах коло Грибова пішли вночі на Всеночне помолитись до церкви, за той час якийсь „колядник“ закрався до Василевої хати та вкрав около 150 злотих. Арештували циганчуків, але суддя їх звільнив.

— **Війна в Іспанії** все ще не вгає. Безліч жертв пожирає та й кінця їй не видно. Наступ народних військ генерала Франка довго здержався на Мадриді, бо тут еспанські комуністи зібрани на свою оборону комуністів майже з усього світу. В останніх часах війська генерала Франка знову таки посуваються наперед. Хотять окружити Мадрид з усіх боків, щоб з голоду мусіє їм піддатися. В еспанську війну вмішані також другі держави. Бо то, де двох б'ються, третій хотів би скористати. Так, як можна бачити з часописів, то комуністам помагають російські большевики, Франція, Чехи, Англія, Мексик, навіть Америка. Генералові Франкові помагають німці і трохи Італія. Всі кричать: не помагаймо їм, най б'ються самі, а кожна держава шле до Іспанії і військо і муніцію, що тільки вдасться пропхати. Бог один знає, до чого то воно може довести.

— **Приєднуйте нам нових передплатників і присилайте дописи.**

Що діється в світі.

— В Англії сталася така цікава історія, що король Едвард VIII зрікся престолу. Кажуть, що хотів женитися з одною розвідкою, що кинула вже двох чоловіків, але міністри не хотіли на таке згодитися.

— З Большевії наспіла вістка, що в в Москві 1-го ц. м. рано-вранці розстріляно засуджених на смерть 13-ох комуністів. Одначе це не є звичайний судовий процес, а щось несамовите — нелюдське, якийсь диявольський наслідок над людьми. Щоправда всі 16 підсудних небагато були варті. Всі вони вповні заслужили собі на шибеницю. Та цілий процес був якоюсь сатаністичною комедією. Підсудні один за другим обвинувачували себе в тому, що вони є в силі зробити найгірший злочинець при найпригідніших для злочину умовах. Кожна культурна людина ставить собі питання, чи випадково в большевії всі вожаки разом зі судьями і підсудними не подуріли. Може це дійсно якесь масове божевілля. Бритійський міністер війни Даф Купер м. ін. сказав таке: Один з найвизначніших російських комуністів признався отверто, що він спричинив свідомо 3500 залізничних катастроф. Чи можемо йому вірити? Чи взагалі можемо собі уявити, що такий злочин може статися? Всі підсудні каюлися зі своїх злочинів і просили помилування. Та в серцях їхніх недавніх спільників не було для них пощади і 13 підсудних розстріляно, 3-ох засуджено на 10 років, а одного на 3 роки тюрми.

— Американські робітники бють комуністів. У часі недавнього великого страйку у фабриках самоходів в Америці переконалися робітники, що комуністичні провідники підбунтували їх до страйку не тому, щоби вибороти кращі заробітки, але тому, щоби робітники втратили працю, вигодою їм та були більше покірливі й податніші на кличі комуністів. Прозрівши, робітники звернулися проти комуністичних баламутів. Окружили готель, де комуністичні „вожди“ бавилися і нараджувалися та хотіли зробити над ними самосуд. Але поліція перешкодила й у панцирних самоходах вивезла комуністів у безпечне місце. Розярені робітники гнали на автах за поліційними самоходами. Одно авто розбилося і робітники забрали ранених комуністів, вивезли десь у закутину та повбивали як собак.

Бережіться денатурату, бо він смерть і каліцтво!

До великого діла!

Серед загальних злиднів нашої сучасності так часто те одне видивають як корисне: мовляв наш нарід тверезіє і щораз менше вживає алкоголю й тютюну. І, здавалося б, що дійсно числа звідчать за цим, бо тільки 115 мільонів видаємо на алкоголь і тютюн. З цих „тільки 115 мільонів“ видаємо 45 мільонів на алкоголь, а 70 на тютюн. В порівнанні з давнішими, ще більшими числами це дійсно менше. Але ж ми на ділі ніяк не відчуваємо цієї поправи, може тому, що приходиться срудувати майже астрономічними числами: мільонами, які важко собі уявити. Кожний добрий українець стривожиться на саму думку, про ці мільони, бо ж він був певний, що при теперішній кризі й лихолітті ці видатки змаліли вже хочаб до тисячок, а тут ще завжди виходять величезні числа. Мільони народного тяжко здобутого гроша викидаємо на отрути! Бо не інші речі дістаємо за них як тільки отрути, що лишать тіло й душу людини, скривляють її характер, ослаблюють її волю, деґенерують її потомків і так за непомірювальність батьків мстяться з роду в рід. От таких „приятелів“ купуємо за наші мільони!

Зрозуміло, що з обома отрутами бореться сьогодні цілий світ. В одних державах появляються голосні й важливі закони, що обмежують, стримують, а то й закаржують вживати отрути. У других громадянство бореться з ними шляхом організації й освідломовання. І тільки цей шлях лишається нам українцям як засіб самооборони перед загибеллю й нещастям.

У всіх державах світу лютий є місяцем збільшеної боротьби з цими язвами людства. В тому місяці частіше й обильніше, як колиінде гомонять слова остороги й заклику до тверезости. У тому місяці теж Українське Протияльогольне і Протинікотинне Товариство „Відроджен-

ня“ звертається до громадянства з такими словами остороги:

Жадному народові обі отрути не нанесли в минулому і не наносять в теперішньости стільки лиха, що українському. Може тому, що Він найдовше зі всіх, був і є в неволі, що висмоктує з нього найкращі сили й нищить його відпорність. І тому наш нарід перед іншими повинен боротися з отрутами, що загрожують його життя й ломлять його силу. Якщо й далі будемо пити й курити — самі себе винищимо. До наших давніх ворогів прилучився новий, ще страшніший: денатурат й етер. Вони не тільки з місяця вбивають, винищують, але пускають в світ калік — найжахливіших поміж каліками: сліпців. Щораз частіше приносять такі тривожні вістки наш часописи. Разом з горілколивом чи тютюном вони замінують на в нарід калік і сліпих!

У лютий, міжнародньому місяці змагань з отрутами ми кличемо до громадянства:

Киньте вживати погубні отрути! Геть з ними зі шоденного й святочного життя! Проганяйте їх зі своїх хат з публичного життя! Бережіться денатурату, бо він смерть і каліцтво! Не затроюйте себе готюневим димом! Ця повільна і підступна отрута не менше грізна, як другі її поестри. А всі разом руйнують ваше здоровля й видавлюють з Вас гріш, що скоро росте в мільони. Бережіть своє здоровля і здоровля Ваших дітей! Не витрачайте тяжко придбаного майна на отрути!

Вам всім несемо слова остороги й заклик, разом з нами станути до боротьби з алкоголем і тютюном — ворогами українського народу. До тверезих і сильних належить майбутне!

Головна Рада Упрайнського Протияльогольного й Протинікотинного Т-ва „ВІДРОДЖЕННЯ“

Іван Костюк, в. р. секретар.

Іменини президента Мосціцького.

Дня 1. лютого ц. р. з нагоди іменин Президента Мосціцького відбулося Богослуження в архикатедральнім храмі св. Юра в год. 9.

В цілій Польщі відбулися святочні обходи, путірки і т. п. з на-

годи іменин найвищого державного достойника, який уже 11. рік виконує свій обовязок Президента.

Всі державні установи і багато приватних домів прикрашені державними прапорами.

Українці за океаном.

Дня 20. грудня 1936. р. Центральний Комітет Українських Національних Організацій улаштував велике свято „Просвіти“, в якому взяли участь усі українські організації й товариства з Нью Йорку й околиці. В програму ввійшли: „Ой, та Просвіта“ та святочний концерт з промовами й деклямаціями. Святочну промову виголосив відпоручник львівської централі громадянин Михайло Дудра, орхестра М. Гайворонського й хор доповнили програму. Ціллю того свята було вказати великі заслуги та ролю Т-ва „Просвіта“ в відродженні українського народу. Свято, що відбулося в Українському Народньому До-

мі, дало велику вартість, головню моральну.

В Уругваю живе поважне число української еміграції, яка починає творити свої перші національні клітини в роді просвітних гуртків та вести освітньо-організаційну діяльність. Найсильніший гурток українців є в столиці Уругваю, Монтевідео, де існує українське товариство „Просвіта“, яке й провадить досить живу діяльність, гуртуючи у своїх рядах щораз більше число нашого громадянства. Це товариство є в постійних взаєминах з Т-вом „Просвіта“ в Аргентині, має св. бібліотеку й аматорський гурт які гарно розвиваються.

Просвіта у Суровичніх Полянах на Лемківщині.

(Початки читальні „Просвіти“ у Суровичніх Полянах. — Її розвиток і значіння перед війною. — Відновлення її діяльності після війни. — Заходи за збудуванням власної домівки для читальні. — Безуспішний спротив місцевих шабестоїв).

Основником української читальні „Просвіти“ у Суровичніх Полянах біля містечка Яслиськ на Лемківщині, заложеної в 1903 р., був місцевий, український душпастир. Всеч. о. Николай Бурмич, який душпастирював там від 1895-го до 1908-го року. В першому році свого існування розвивалася й працювала ця читальня правильно. Нарід горнувся до неї, слухав читання книжок, та зачав у ній вчитися першої, вступної азбуки своєї пробудженої тоді, української, національної свідомості і знання. Цю свою українську національну свідомість та любов і стремління до українського національного відродження — полянчани цій якраз читальні завдячують.

Опісля діяльність читальні „Просвіти“ у Суровичніх Полянах з незаних причин ослабла, а ожила щойно в 1910 р., саме з приходом до цього села енергійного й діяльного, українського священника в особі Всеч. о. Івана Гринишина, котрий працював тут від 1909 до 1912 року. Цей ревний український душпастир — попри свою головну станову працю, якою оживив релігійне життя в парохії, — причинився тут до найбільшого розвитку читальні „Просвіти“ перед війною. Відтак для господарського піднесення села, що то, положене в неурожайній, гористій околиці, засуджене на матеріальний недостаток, оснував він тут також кружок „Сільського Господаря“. А що у Суровичніх Полянах не забракло тоді, як теж і тепер і впертих шабестоїв, котрі через висиджування у місцевого жида й й через піянство розтрачували свої господарства й запропащували ґрунти, отже Всеч. о. Іван Гринишин повів тут рішучу боротьбу проти язви піянства й треба признати, що через заложене собою в селі „Братство Тверезости“, та через благородний вплив діяльної читальні „Просвіти“ підірвав він силу й еґзистенцію цього чаркового, маєткового й морального ворога в парохії.

Завдяки читальні „Просвіти“ українська національна свідомість та українське зорганізоване культурно-освітнє життя села піднесло-

ся тоді високо. Полянчани, як свідомі й широко-патріотичні Українці були тоді знані в цілій своїй околиці. А треба знати, що ця околиця, себто сусідні лемківські села, стояли тоді під переможним москвофільським впливом. До таких сіл належали тоді місцевости, як: Дальова, Липовець, Шкляри, голownie Суровиця, де тоді душпастирював „твердий“, „руський дятель“, а теперішній „загально-вдомий, т. зв. „Коронний дзекан“ Лемківщини“ (що то в дні 29. XII. 1936 р. перешукував шафу одного полянського господаря, п. Онуфрія Дзяби, і просив сира). Однак полянчани не робили собі нічого з цього „почесного“, „блаженного“ сусідства, а їх українське, національне життя, зосередковане під стягом „Просвіти“, плило до часів всесвітньої війни своїм повним правильним руслом.

Відтак припинила вправді діяльність полянської читальні „Просвіти“ всесвітня війна, однак не вгасила української національної свідомості місцевих селян. Навпаки! При кінці війни — в часі хвилевої бездержавности — брали вони навіть почасті чинну участь у формуванні т. зв. Команецької Республіки у Вислоці Великій. Згодом їхня українська національна свідомість з подвійною силою віджила, особливо від часу, від коли в 1925. році управу місцевої парохії обняв енергійний й працювительний український священник, учасник визвольних змагань, Всеч. о. Теофіл Кміцикевич, теперішній парох в Суровиці. Станання цього душпастиря відновлено в 1930 р. місцеву читальню „Просвіти“ а українська національна свідомість, зорганізованість і солідарність Полянчан поступила так далеко, що вони в 1928. і в 1930. рр. мимо знаних тодішніх обставин — як один муж голосували на українську національну листу.

Рівночасно зродилася в селі гадка збудувати для місцевої читальні „Просвіти“ власну домівку. З матеріальною допомогою поспішили патріотичні односельчани-емігранти з Америки, які за почином діяльного п. Костя Качуряка зложили там і жертвували на ту

ціль 260 амер. доларів. Однак до побудови читальняного будинку не приступлено через довший час по тій причині, що між долішною, а горішною частиною села не було однозгідности щодо площі, на котрій мав стати цей будинок, бо кожна з них хотіла його мати у себе. Щойно в 1936 р. під впливом патріотичних одушень так у селі, як і в Америці погодилися якомсь щодо площі, відтак закуплено й обтесано деревний матеріал — так що з весною біжучого року проєкується розпочаття будови дому. Вправді не бракує теж в селі одиниць, — вірних духові непохвального спадкоємства бувших місцевих шабестоїв, — одиниць, котрі не конче потягають за цією будовою, бо воліли би з насолодою читати атакуючі релігію, духовенство й Церкву, а захвалючі большевію газети, відтак продавати якісь „пролетарські“ календарі по чужих селах, та раді би засмічувати щоденно хату місцевого жида, щоби жидівка кожного тижня перед суботою мусила робити по них порядки у себе, однак здоровий український патріотизм села переходить над ним до денного порядку. Він таки рішений здвинути у Суровичніх Полянах святиню своєї власної, національної освіти, науки й культури.

Отже є надія, що повищий спасенний намір Полянчан таки стане довершеним фактом, та що Мати — „Просвіта“ отримає приміщення у своїй власній хаті у Суровичніх Полянах!... Рівночасно Полянчани-емігранти в Америці не будуть мати причини побоюватися й соромитися, що їх щедра жертва піде на марне, та що їх країни в їх рідному селі не виявляться як слід зі свого, прийнятого на себе добровільно, доброго й похвального, національного й громадянського обовязку. Отже до праці, Ви свідомі Полянчани! Не дозвольтє сплямити доброї слави Ваших свідомих і примірних українських батьків! Нехай собі Вапні шабестої витирають щоденно жидівські пороги, та нехай висиджують, грають в карти, політикують та заводять „советський“ рай за столом у жида, а Ви тимчасом будуйте за готові гроші власний дім для читальні „Просвіти“ у Полянах!

Ярослав Волянський.

Присилайте передплату!

Юліан Тарнович,

Історичні пам'ятки в західніх Карпатах.

Глибші й важніші причини, які викликали прихід у карпатські землі чужосторонніх осельників, знаходяться в тому, що вже в XV. столітті почалися великі хлопські бунти й розрухи в Німеччині. Там село переживало тяжку неволю. Зновже XVI. століття довело до того, що майже половина сільського населення в Німеччині вигинула і то внаслідок жорстокої поведінки німецьких магнатів.

Впрочім це саме діялось тоді в цілій Європі, зокрема у Франції, яка хоч мала марку культурної держави, — згідно з сучасними писателями (Ля Бруїєре 1689) — „Можна в полі побачити чорні посинілі, або обгорілі від сонця постаті, приковані до землі, що з дикими завзяттям гребуть, нишпорять у глині, щоб видерти відси який корінець, або найти зеренце. Ці постаті — люди хороняться наніч до глиняних, з землі виліплених кучок, їдять чорний — як їхня доля — хліб, ягоди, воду.“

Також і селянин у цілій Галичині залежний був від свого пана, діди́ча, відроблював ласку й неласку свого наставника. Одиноким речником (кодексом), що забезпечував селянина та заразом зачеркував межі його неволі, була совість діди́ча, одинокою захороною, яка уможлиблювала життя села — як робучої сили — це був самолюбний розум, економічний інтерес двора, що наказував до деякої міри шанувати робучі сили села. Різні скарги, королівська опіка — мало-що помагали. Пани нічого не робили собі з комісій, ані королівських постанов (декретів). І то так далеко, що приміром — як уже не було змоги оборонити себе перед правом, та декотрий з хлопів уперто настоював при своїйому (хоч і слушно!) — такого наказували забити або топити, його майно skonфіскувати й роздати між своїх заушників — мовляв — він бунтувався, належав до опришків, та вдержував взаємини з пограничними розбійниками.

Дещо інакше представлялось життя в західніх Карпатах. Тут селянин радше пастир до перших років XVII. століття вільний, не знає ще твердого слова панщини, пасе свої стада овець, як головне його заняття — оплачується старості лісовими данинами, довозом будівельних матеріалів, гонтами, звіриною, овочами, медом, бобрами, кунами, пстругами з гір, потоків і замковою й військовою службою. Він гордий виплеканий твердим життям у горах, сміливий, тож не дивно, що не так скоро давав себе втягнути в панщиняне ярмо, ані при кінці XVI. ані в початках XVII. століття, та боронив себе всіми способами перед старостами і державцями. Врешті самі старости вдоволялись, як час-до-часу одержали від населення високих, недоступних тоді гір — овечку або сушених пстругів. Там лише могли жити такі люди — як Гнатко з Височан, що насміхався зі старостинської влади, та в 1648. р. в часі кривавого бунту, як начальний повстанців добував замки й палив шляхотські двори.

До збільшеного поселництва у західні Карпати причинилися ще другі обставини. Розміщення осель має тут велике значіння з огляду на свою свободу, як теж на окрему різносторонність і то з різних оглядів. Карпатські віковічні ліси, багаті в дику звірину, ріки багаті в рибу, підсоння, здоровий воздух і вода примушували оселенців підшукувати

під своє місце осідку такі сторони, які були для них найбільше доступні, догідні та корисні.

Врешті, якщо ближче застановимося над розбудовою осель, які відтак перетворились, або радше розрослись у села, чи теж в окремих середовищах у містечка, — бачимо, — що крім підсоння і природніх гірських обставин важнішими чинниками для добору місця під осельництво, або (науково) для географії людських осель у західніх Карпатах, була самооборона перед лихими силами природи — як виливи рік, сильні вітри, грубі сніги, взаїмне полекшування в щоденньому заробітку та вкінці оборона перед зовнішніми, посторонніми ворогами.

Також догідне місце для промислу й корисне положення для торгівлі, як теж і комунікаційні шляхи могли успішно вплинути — wraz з історичною минувиною — на деякі важніші осередки осельництва в західніх Карпатах. Автім кольонізаторські борби, що головно розбивались на філях історичних подій об західні окраїни в Карпатах, до того потреба оборони й використання кожного догіднішого місця для розвитку господарського життя — мали такий успіх, що оселі повставали найрадше над ріками, або там, де багато джерельної чистої води: Завої, Дзюрдзів, Полави, Дарів, Токарня, Мшана, Святкова, Ганьчова, Гладішів, Висо́ва, Кри́ниця, Явірки, Ріпки; звичайно або найрадше на полудневому підніжжю гори. Інші оселі (селя) розбудовувались рядом на одному березі ріки, або майже напереміну на обох боках ріки — пото́ка: Поляни Су́ровичні, Висло́чок, Тарна́вка, Мо́щане́ць, Ти́лява, Кома́нча, Шкля́ри; врешті на горах: Чертеж, Сяні́чок, Дубрі́вка, Одрехова, Півні́чна, Рима́нів, Чорно́ріки. Зновже інші села розрослись у ярах: Ізде́бки, Ло́дина, Улю́ч, Ростайне, Сто́рожі, Це́клин, Кли́мківка, Бо́сько, Гирова, Ро́ги, До́шниця, Свя́тківка, Ва́нівка, багато сіл на Підкарпатті.

Звичайно серед повені осель в окруженні багатьох сіл — наче в осередку виростало містечко або місто, що ставалося впродовж віків осідком освіти й торгівлі — купецтва: Мушина, Новий Торг, Горлиці, Жмигород, Коросно, Дукля, Яслиська, Рима́нів, Березів, Заршин, Буківсько, Сянік, Фриштак, Стрижів¹).

Села, що повставали в західніх Карпатах, одержували різні права і привілеї: На волоському праві повстали села: Ветлина, Гійське (Гульське), Душатин (зване зразу Пекарка), Дарів, Мо́щане́ць (Мо́щаниця), Ло́дина, Сте́бник, Ясі́нь, Ско́родне, Росо́хате, Кри́вка, Середне Ма́ле, Кри́ве, Тво́рильне, За́тварниця, Явіре́ць, Смі́льчик, Хмі́ль, Сту́посяни, Жура́вин, Ди́дова (Ді́дове), Со́линка, Го́рб (Чи́стогорб), Во́ля Ми́гова, Ма́нева (Ма́нів), Шерба́нівка, Ту́рянськ, Кома́нча, Су́ровиця²). Ці села мусіли платити грошеві чинші (данину), десятину або данини з овець, ягнят і безрогів; податок у часі війни (беллікалія); куничне, одну куничу від кожної дочки заможнішого газди, як вона виходила заміж на друге, або чуже село. (Господарі в Довжиці, Богуші й Більцаревій мусіли складати для двора по одній, або по дві плясканки сира, кухонний гріш на ведення кухні старости й відроблювати по три дні в тижні на двірським.) (Далі буде).

¹) Др. Любомир Савицький: З фізйографії зах. Карпат, Львів, 1909.

²) О. гр. Стадницький: Про села так звані волоські на півн. узбіччі Карпат, Львів 1848.

Українська гр.-кат. церква в Репеді
(Команеччина), збуд. 1824 р.

Українська гр.-кат. церква під покр. Всіх
Святих у Мошанці (Риманівщина), збуд.
1834 р.

З наших сіл і міст.

Балутянка. Невеличке гірське село на захід від Риманова, належить до парохії в Дошні. У селі є кооператива, але вона — на жаль — за 9 років свого існування не принесла ані 9 грошів доходу — лише вічне занко. Село страшно знищене. Молодь розпивається шпіритакою, бо „керovníк“ кооперативи сам п'януго і других до сивухи заохочує. А цей приклад вказала людям „славлена“ учителька — аж зі Львова — що в Балутянці заложила собі в школі „кранік“ (люди чуда про цю пропінанцію оповідають), скликувала молодь на „вечорне курса“, наперед поїла їх соками приправленим денатуратом і вела лекції. Але вона на щастя — виїхала до Петрової Волі. Дивуємося балутянській молоді, що досі ще не п'янала, до чого веде пропійництво. Чи не жаль вам так марно прогайнованих вечорів серед смердючих випарів тої чортівської шпіритаї? Час і то найщирший час — стямитися! **Оса.**

Дальова. Стрінувся господар Королика з газдою з Дальової та стали собі казку казати: як то давніше було в однім і другім селі. Врадили, що зле було. Якийсь то Данько Паньчак був упродовж 15 років ксенжим лісним і по трохи потягав собі ялички з ліса. — Не буде і так знаку — повідає собі лісний, — бо яличка не грушка, сама росте в лісі.

Бідняга забув, що збанятко так довго воду носить, доки йому вухо не вірветься.

Тож, коли Данька позбавили лісництва, давай — буде тепер мститися. За свою честь і взяв собі мерендю на дорогу й пішов до Устроня жалі свої гіренькі вилити перед „дзеканом і коронним“ — ний заберуть зо села егомосця!

— Реку, як борше Юда Іскарйюцький юдив на Хритса — так тепер кролицький „юдияш“ наюдив на свого вітця духовного. — За то, што на ксенжим ґрунті пас свою худобу, підгризав межу і газдував у лісі, як у своїй коморі. Так то, так чесни люденьки! За твое жигоще й тебе бито!.. Лем не знати, што буде зо шнурком, бо тот Юда ся задзіргнув — а што зробить сес?! Пожиємо — увидеме!

— Оле — не забудьте — сусідо зайти до нас до Дальової, то ся чуда наслухате, як Параска оповідає, што тот „коронний дзекан“ видивляв, ходзи го по руках цюлювала.

— Приду — напевно приду.

УЛЮЧ НАД СЯНОМ.

Громадяни села Улюча вже від давна знають, що день 1-го листопада призначений на уряджування

інших свят і тому десятиліття свої кооперативи „Єдність“, святкували не 1-го, як це помилюво подачо, а 8-го листопада 1936. р. Святочну академію, яка почалася відспіванням кооперативного гимну, відкрив привітанням гостей містоглова Надз. Ради Николай Морайко. Дальшу програму виповнили Звіт із десятилітньої праці кооперативи — голова Надз. Ради о. Іван Гайдукевич; хорові точки місцевих хорів, які відспівали „По морю, по морю“, „Досить нам жалю“, „Задзвенімо“ і „Засяло сонце“; деклямації на кооп. теми — Василь Морайко, Маруся і Стефця Пельц; відчитання привітів від всіх українських установ у Сяноці та довколишніх читалень і кооператив — Володимир Поливка; вручення ювілейної грамоти о. Іванові Гайдукевичеві. Грамоту вручила Маруся Пельц, а промову до цього виголосив місцевий кооператор Николай Добрянський; реферат про значіння кооперації — Роман Солтикевич; академію закінчено національним гимном. По академії місцевий аматорський гурток відіграв одноактову комедію п. н. „Пан інспектор“, яка так, як і само свято, пройшла з повним моральним успіхом.

Учасник.

К куримо — то лхше найліпші
паперці і тутки
((повноватки))

„КАДИНА“

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ в Тернополі

ЛУБНА.

З Динова йду середньо доброю дорогою в західню сторону. По годинній подорожі доходжу до села Лубна. При вході до села бічною дорогою, кидається мені в очі новий будинок. Це читальня „Просвіти“. Іду її оглянути. Нараз стрічаю голову читальні: він запрошує мене до середини та каже, що ніні відбудеться тут Свято ділення просфорою, на котре мене також запросив. Є це день 19. січня ц. р. Отож я як гість розкажу дещо про це Свято.

Свято зорганізоване через Виділ читальні, при співпраці членів. У Святі брав участь місцевий отець-парох і селяни. Учасників було понад 170. Свято зачав згаданий отець-парох вступним словом, де висказав велику радість, що наш нарід не забуває за свої звичаї. Дальше говорив отець-парох, що би наші селяни крпко держалися своєї віри, обряду і не підлягали чужим впливам.

„Дорогі селяни — говорив на закінчення отець-парох — з цілого серця бажаю Вам всього найліпшого в сім новім році, щоб ми діждалися ліпшого завтра і рівночасно взиваю вас до згоди і взаємної братньої любови, бо лише при допомі згоди, взаємної любови й витривалості праці можна довершити великих діл“.

Відтак відбувся обряд ділення просфорою, прикрашений колядами колядами та словами рідньої пісні. Ціла сая гомоніла співом, котрий ішов зі 170 грудей.

На закінчення Свята місцевий дяк представив суспільне життя і обставини села Лубни: „Перенесім-ся думкою яких 15 років взад — говорив він — і пригляньмося нашому національному життю, яке всно було і які здобутки ми мали. Наше національне життя було дуже слабе. Дуже багато було таких, котрі не знали, хто вони є, які мають закони, які обовязки. На щастя знайшлося кілька національно свідомих одиниць, котрі своєю сизифовою працею розсівали зерно

національної свідомости. І дякувати Всевишньому їх праця не пішла намарне. Поволі роздувалися іскорки національного відродження народу так, що в короткому часі розпалилася великим жаром. Ми не мали власної читальні, де можна було збиратися, прочитати добру книжку, часописі т. д. Сусідні села мали ще перед війною побудовані читальні, а я нас не було, тому їм праця йшла далеко ліпше. Але ми змогли все побороти — всі наші перешкоди. Ми побудували власну домівку. Дуже велику матеріальну поміч в тім ділі оказали нам наші Браття зза океану, зокрема Пилип Васильовський, котрий ніколи за нас не забував і не забуває, а також і за своє рідне село, але хоче для нього як найліпше. Заохочує до праці, піддержує духа народу, щоб той не угинався під тягарем невдач, але щоб сміло і твердо ішов вперед до кращої будучности. Честь йому за те!“

Свято закінчено відспіванням національного гимну, а пізніше відбулася забава. Підчас забави молодь поводитася прилично, так, як личить культурній людині.

Гісти.

УКРАЇНЦІ-ЛЕМКИ ДЛЯ СВОЙОГО СВЯЩЕНИКА.

Українські греко-католицькі вірні в селі Барвінок біля Дуклі на Лемківщині зложили квоту 80 зол. для припиненого у духовних чинностях свого був. українського душпастиря о. Йосафата Кабарівського, завідувача в Святковій Великій. Ще більшу квоту зложили йому теж на прожиток українці греко-католики з Зиндранової. Примір, гідний наслідування..

ДУБРІВКА РУСЬКА, ПОВ. СЯНІК.

Наше село колись задурманене кацапством, нині одно зі свідоміших сіл Сянїччини. Читальня „Просвіти“, котра обєднує ціле село, числить понад 90 членів. Головою є А.

Зошак, що деклярував площу під будову домівки читальні. Молодь горнеться ширю до читальні й опікується нею. Сьогорічні Рїздвяні Свята перевела наша молодь як слід, бо через два дні ходила з колядою по селі на Рїдну Школу, а третого дня відіграла штуку „Гурецькі Старости“, котра принесла моральну та матеріальну користь. Як доказ, що наша Дубрівка може сміло зватися одним зі свідоміших сіл, ще й те, що громадяни Дубрівки зложили на Рїдну Школу 53 зол. і 65 сот., котру то квоту в цілости віддано до Повітового Кружка Р. Ш. в Сяноці. Це гідна відповідь тим, що кажуть наче лемко не українець і його нічо не вяже з українським рухом. Треба бачити, „фарисеї“, — з яким ентузіазмом і радістю ішла молодь (хлопці і дівчата) від хати до хати з колядою „Бог Предвічний“ та з якою прихильністю старше промадянство давало коляду на Рїдну Школу. Це не звичай рїздвяний, але вияв почуття любови та привязання до української ідеї, та національної едности лемка до українського пня. Марні пляни ворогів, і до нічого не доведуть експерименти з лемком. Не поможе переслідування ідейних українців священиків, ані „всіх вас православних християн“ до нічого не доведе, бо лемко вже прозрів і знає куда має іти та кому повірити свій провід. І до цієї свідомости, до якої дійшла наша Дубрівка застра дійде ціла наша Лемківщина. Для приміру подаю образец з тамтого року. На Йордан приїхав до Сянока бувший адміністратор о. Массюх. Коло церкви в Сяноці стоїть гурток молоді з Дубрівки Руської і до них підходить поляк з Дубрівки, а один Дубрівчан каже до його: А вас тут пощо, то наш біскуп приїхав, а не ваш?! А той поляк каже: Ей, здає сен, же он венцей наш як ваш. Ті слова так ширю були сказані поляком селянином, та такі були правдиві, що навіть тайний, що прислухувався тій розмові, усміхнувся і пішов дальше. В нашім селі кількох людей, що себе почували ні в цих ні в тих, привела до читальні і зробила раз навсе з них українців. З рїзних сторін Лемківщини можна це почути, що ті „діяння“ з Риманова помогли багатьом лемкам пізнати правду та своє українське „я“.

Національні ідеї не скуеш у кайдани. Вона піде нестримно вперед.

Верну ще до нашої Дубрівки, Вона перед війною була кацап-

Замовляйте у Видавництві „Наш Лемко“ такі книжки
„БІБЛІОТЕКИ ЛЕМКІВЩИНА“:

- Ч. 1. „ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ“,
- Ч. 2. „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ“,
- Ч. 3. „СХІДНІМИ МЕЖАМИ ЛЕМКІВЩИНИ“.

Всі три книжки багато ілюстровані разом з поштовою пересилкою тільки 5 зл. Спіліться з замовленням, бо наклад на вичерпанні. Гроші посилайте розрахунковим переказом ч. 141. на адресу:
„НАШ ЛЕМКО“, Львів, Зіморевича 2.

ською твердинею та прибіжищем сянницьких вожак. Першим піонером українства на Дубрівці була ніколи нам незабутня учителька п. Шатинська, нині пані професорова Равлюкова в Чернівцях, котрій цею дорогою засилаємо наш щирий привіт за посів національної ідеї, що дав так обильний збір, та Дубрівка стала свідомою українською громадою. Другим просвітянином села нашого був студент теології з нашої Дубрівки, нині Ректор Духовної Семінарії в Стемфорді в Америці, о. Процько, (котрий на жаль нині забув чомусь про своє село). Третім працівником сталим у селі є ученик п. Шатинської, б. У. С. С. і начальник громади п. В. Подубинський. Его заслуга найбільша, що нині читальня обедує около сотки членів. Могло би бути ще краще, якби так наші дубрівчани та дубрівчанки („вельке дами“!), котрі зачисляють себе до інтелігенції, замість бездільно сидіти в хаті, бодай раз у тиждень заглянули до читальні та показали селянству, що вони навчилися у школі. Та де там! **Свій.**

З ОСВІТНО-КУЛЬТ. РУХУ.

В дні 9. січня ц. р. в часі Різдяних Свят Амаг. Гурток у Вороблику Кор., при Кружку „Сільського Господаря“ відіслав оперетку „Свагання на Гончарівці“.

Вистава відбулась у примітивно урядженій салі громадського дому. Мимотого пройшла з повним моральним і матеріальним успіхом. Гра аматорів була бездоганна. На закінчення, молодий мужеський хор з Вороблика під умілою диригентурою В. Паночка відспівав ряд українських народніх колядок і пісень, а по береги набита саяя нагородила виконавців довготривалими оплещками. Сміло вперед брати!

Лемківське дзеркало.

Памятайте добрі люди, що не гаразд у світі буде.

Повпивалися війни боги, один другому сідає на дороги.

Цей вертить мотовилом, тамтой московським крутить рилом.

Десь лісничий полює на дичину, большевик грабить цілу Україну.

Німець тисне большевика, в Еспанії страшно, там оргія дика.

Кажуть: річ звичайна — таке диво, що у світі всюди криво;

світ спокою не зазнає, доки землю в крові не скупає.

І в нашому загумінку — виплекали нам чудну лакоминку.

З „Курієрка“ маємо газу — знов на пестрі православні полази.

Там „людове“ фаталашкі, від — „наш-слова русскіє іграшкі“.

Усе для нас у подарунку, аж з „багацтва“ круто в шлунку.

Може хоче дехто знати, що в столиці де чувати? Там жидівські всі загати. Самі Ройзи, Берки й Венігі в „тен Рімануф“, обмаль місця вже для Януф.

А з Іваном? Думка дика! Добре що вмістився цуд гладика.

Або у Онтоді? — Милій Боже! Там для чорта місце гоже. Москаль-хрунь заложив собі сідалище бомбульком трясте, варчить і свиче.

Недалечко у Вербелику бортак Ванцьо між тернями у гніздочку — похожає тут і там — пестить свою фрайречку... (Янцю!).

Часом гавкне ще він скрито, та що-ночі сние про повне корито.

На сьогодні досить, мороз і зима в хату просить. Але дальше знову буде, лем не дайтесь, люде!

Кум Чмелик перо далі гострить. Все запише, як хто живе й як дише.

Покищо жийте мудро, оминайте лихо, бо за біду нич не трудно.

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишвання фелонів і фан, готові фелони, фани, пауки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кидило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/1.
і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Михайло Понтус, Канада: Щиро дякуємо, одержали. Окремо вислали ми Вам календар „Батьківщина“, „Криниця“. Українське весілля й Малі соколята. Поздоровлення і побажання гаразду з Новим Роком.

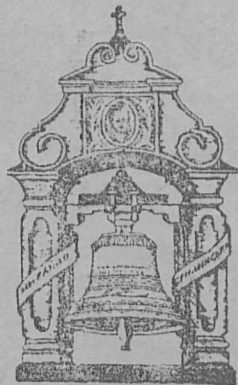
Вп. Василь Гришко, Америка: Вашого цінного листа з належною подякою ми одержали. По 12 примірників кожного числа „Н. Л.“ будемо посилати, з Вашим застереженням годимося. Також квітуємо послітку 2 дол. від п. Марії Яремчук на передплату для Себе й свідомого, але бідного громадянина в Карпатах. Жертва громадянки Марії Яремчук тимбільше для нас цінна, що хоч п. Яремчук родом зі села Плесківці, п. Тернопіль, одначе під впливом Вп. Суєчиків, заінтересувалася Лемківщиною і старається піддержати освітню працю. Гаразд.

Хв. Редакцію „Лемківського Дзвона“ в Нью-Йорку, прохаємо оцєю дорогою помістити в своїйому цінному органі запит: Хто з наших Земляків у Нью-Бретані знав би про смерть Михайла Дубика, родом з Москоро, біля Сянока (який працював у там. фабриці заліза) — хай подасть свою адресу. Рівнож прохаємо Хв. Редакцію подбати й перестати нам метрику смерті Андрія Маслея, родом з Тарнавки, коло Римадова, що помер в Авбурні, Н. Й. Ці обі метрики потрібні нашим передплатникам до переведення спадкових справ у ту-гешніх судах.

Вп. Членам хору у Височанах: Чи не шкода буде місця на такі поміщення? Впрочім нічого злого не сталось і всі тішимося, що Ваш хор взірцево зорганізований ще в 1933 р. Дай Боже сили в дальшій успішній праці!

Вп. Дмитро Голсьяк з Вел. Рост.: Щиро дякуємо — буде заплачено по кінець 1937 р. Ваш рахунок тому узнаємо, що впродовж 1936 р. пропадав часопис і Ви його рідко одержували. Рівнож щиро вдячні Т. П., М. Е. і Є. П., що памятаєте про нас. Для Всіх братній привіт.

— Нехай священики зроблять все, що можуть словом і ділом, щоб прогнати язву пиянства з Христового стада, а навіть нехай стануть прикладом повної повздержности, щоби могли відвернути небезпеку, якою ця язва загрожує Церкві і державі. — Папа Лев XIII.

Кваса і гордість парохії

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

Коли хочете мати добрі дзвони замовляйте в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

Львів, Замарстинівська 41. Тел. 263-56.

За витривалість дається гарантію на 25 літ.

Умови приступні.

Сплата ратами.